

На карб кожного будівничого з вищим покликанням припадає плянування міста, хоча це не завжди втілюється в життя через брак коштів, несприятливий збіг обставин або через відмінність поглядів архітекта і його помічників, що завжди облягають будівничих і допомагають або ускладнюють, а то й гальмують здійснення їхніх проектів.

Звісно, слава вдалої реалізації поодинокого будівельного об'єкта чи й цілих архітектурних ансамблів належить будівничому, однак виконання його задуму великою мірою пов'язане з доброю чи лихою волею помічників, бо ж навіть там, де сам будівничий день і ніч допильовує якомога точніше втілення в життя свого задуму, помічник встигає змінити або свідомо не помітити важливого деталю, що годі направити, навіть як будівничий виявить це ще в початковій стадії, зауваживши раптом, як фасаду, що мала бути з рожевої цегли, вимурували з сірої, або як центральну криву — ознаку життя, уздовж якої розташовані найголовніші будівлі, на деяких відтинках виправили на мертву пряму, й переінакшити це відхилення на подобу пістрякової пухлини неможливо, бо вже заклали фундаменти і кожна зміна пов'язана з додатковими коштами, — ризик, на який не наважиться жодний будівничий, бо це означало б назавжди відмовитися від реалізації своїх плянів. Тому між будівничими та їхніми помічниками вічно триває неоголошена війна.

Очевидна річ, кожний будівничий добре придивляється до свого помічника, намагаючися знайти в ньому спільника, але справжні риси характеру виявляються тільки під час роботи, і, коли будівничий помічає, що його вибір — не вдалий, вже пізно цьому якось зарадити. Помічник завжди може покликатися на те, що відхилення від первісного пляну — провина не його особиста, а проміжних інстанцій, які відають розподілом праці, доставами й відповідають за якість будівельних матеріалів, і знайти винного складніше, ніж голку в сіні.

Отож будівничі та їхні помічники намагаються порозумітися заздалегідь, аби якомога зменшити вахляр відхилень у поглядах, що

призводить не лише до особистої ворожнечі, а й до спотворення реалізації будівничого пляну, а це розриває силові центри, про дію яких знає тільки сам будівничий, бо крізь ці розірвані ланки вдирається неприборканий хаос, що спотворює не лише комплекси будівель, а й людські душі.

Тому кожне таке місто, де надто попрацювали помічники будівничого, достосовуючи його плян до свого звуженого розуміння, вже в зародку приречене на руїну.

Щоправда, будівничі знають про це, і тому кожний намагається вбудувати в свій плян опірні пункти, невидимі для помічників, бо лише завдяки цим рятівним острівцям, попри найстрашніші катаклізми, пов'язані з мікроскопічним відхиленням у мозку, таке місто спроможне існувати тисячоліттями, щоразу оновлюючися на тих відтинках, де, здавалося, виключений найменший натяк на оновлення.

Проте вбудовування рятівних опірних пунктів вимагає від будівничого суворої внутрішньої дисципліни, оскільки це змагання з хаосом, який часто набирає ознак найдосконалішого порядку, завжди закінчується смертю, якщо будівничий, нехай і на яку коротку мить, улякнеться або уляже спокусі розслабитися. Той, хто закладає опірні пункти, не сміє думати про себе; і йому не вільно мати перепочинку, дарма що для стороннього ока праця будівничого скидається радше на дитячу розвагу: пускати на воду паперовий кораблик, стежачи, чи він потоне, чи ні. Та саме в найхисткішому кожен будівничий несхибно наближається до мети: закладати опірні пункти, бо тільки вони — місток у світло.